

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра філософії та культурології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан філологічного факультету

 проф. Борис БУНЧУК

«12» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ТЕАТРОЗНАВСТВО
обов'язкова

Освітньо-професійна програма: Культурологія

Спеціальність: 034 Культурологія

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: філологічний

Мова навчання: українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Театрознавство» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Культурологія» (спеціальність 034 «Культурологія»), затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 5 від 27 квітня 2022 року)

Розробник та викладач: *Горохолінська Ірина Володимирівна*, докторка філософських наук, доцентка, доцентка кафедри філософії та культурології

Погоджено з гарантом ОП та затверджено на засіданні кафедри філософії та культурології

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Завідувач кафедри _____ Ольга РУПТАШ

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Голова методичної ради
філологічного факультету _____ Алла АНТОФІЙЧУК

1. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

розкрити історію формування, естетичну виразність та соціальну значущість театрального мистецтва, специфіку функціонування театру в Україні та світі.

ПЕРЕКВІЗИТИ:

дисципліна в цілісності навчального процесу на спеціальності «Культурологія» є вдалим продовженням вивчення історії формування феноменів світової культури, зокрема театрального мистецтва. А тому такі дисципліни як «Філософія та культура Сходу», «Культура Античності», «Культура європейського Середньовіччя», «Культура європейського Відродження» - є вдалим фундаментом для розуміння причин своєрідності розвитку театру в ці періоди. Також важливою освітньою компонентою, що передуює цьому курсу є – «Культурно-дозвілєва діяльність».

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисципліна спрямована на формування у здобувача вищої освіти таких результатів навчання:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 7. Здатність працювати автономно.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Професійні компетентності:

ФК 1. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.

ФК 2. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури в українському та міжнародному контекстах.

ФК 3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.

ФК 4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

ФК 5. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

Відповідно до ОПП, курс спрямований на досягнення таких програмних результатів:

ПРН 5. Збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів.

ПРН 6. Виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів культурної практики, визначати ступінь їх актуальності із застосуванням релевантних джерел, інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій.

ПРН 9. Аналізувати ефективність культурних політик, технологій реалізації культурних ідей у контексті конкретних параметрів їх впровадження.

ПРН 10. Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу.

ПРН 11. Здійснювати експертну оцінку культурних об'єктів за заданими критеріями та надавати рекомендації щодо їх соціальної актуалізації.

ПРН 12. Обґрунтовувати, розробляти та реалізовувати культурні події та проекти з дотриманням законодавства та у відповідності до визначених мети та завдань.

В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен *знати*:

- Основні теоретичні засади театрального мистецтва та його еволюцію.
- Особливості традиційних театральних форм різних культур.
- Вплив соціальних, історичних та філософських ідей на розвиток театру.
- Тенденції сучасного українського театру та його суспільну роль.
- Базові принципи акторської майстерності та їхню застосовність у різних сферах комунікації.

А також *вміти*:

- Аналізувати театральні постановки в історичному та сучасному контекстах.
- Використовувати театральні прийоми у власній комунікативній практиці.
- Аргументовано оцінювати театральні вистави з мистецької та соціокультурної перспектив.
- Застосовувати навички публічних виступів і невербальної комунікації.

Розуміти:

- Театр як синтетичне мистецтво, що поєднує драматургію, режисуру, сценографію, акторську гру та музику.
- Взаємозв'язок театральних традицій з культурними та соціальними процесами.
- Естетичні, етичні та соціальні аспекти театральної діяльності.
- Значення акторських навичок у міжособистісному та публічному спілкуванні.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Театрознавство»											
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	СРС	Індивідуальна робота	
Денна	2	4	6	180	30	-	15	-	135		екзамен
Заочна	немає										

3.2 ДИДАКТИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ФЕНОМЕН СВІТОВОЇ КУЛЬТУРИ											
Тема 1. Мистецтво множини форм, або що ми знаємо про театр	16	4	2			10						
Тема 2. Феєрія танцю, масок та ритуального лицедійства в традиційному театрі Індії, Китаю та Японії	26	4	2			20						
Тема 3. Від містерій Діоніса до шекспірівських пристрастей: театр античності, середньовіччя та Відродження	29	6	3			20						
Тема 4. Розкіш бароко, реалізм Просвітництва та бунт авангарду: театр Нового та	29	6	3			20						

новітнього часу												
Разом за ЗМ1	100	20	10			70						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. ТЕАТР ЯК МИСТЕЦТВО, ДОСВІД І ПРАКТИКА: ЕСТЕТИКА, СОЦІАЛЬНИЙ РЕЗОНАНС, ЖИВИЙ ДІАЛОГ											
Тема 5. Сучасні українські театральні постановки: естетична співдія та соціальні резонанси	36	4	2			30						
Тема 6. Акторська майстерність як один із soft skills: театральні прийоми на сцені й поза сценою	26	4	2			20						
Тема 7. Зустріч-практикум з актором / акторкою «Театр із перших вуст»	18	2	1			15						
Разом за ЗМ 2	80	10	5			65						
Усього годин												

3.3 ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1.

МИСТЕЦТВО МНОЖИНИ ФОРМ, АБО ЩО МИ ЗНАЄМО ПРО ТЕАТР

Лекція – 4 год

Семінарське заняття – 2 год

Питання для вивчення:

1. Синтетична природа театру. Взаємозв'язок театру з іншими видами мистецтва та його вплив на емоційне сприйняття вистави.
2. Відмінності між театром та кіно у контексті їхньої мистецької природи та взаємодії з глядачем.
3. Роль простору та часу в театрі як чинників, що формують драматичну структуру вистави.
4. Специфіка акторської гри у різних театральних жанрах та стилях.
5. Значення сценографії та її вплив на концептуальне наповнення вистави.
6. Використання звуку та музики як інструментів для посилення емоційного ефекту театального дійства.
7. Театр як мистецтво моменту, що існує в конкретному часі та просторі без можливості ідентичного повторення.
8. Вплив технологій та мультимедіа на сучасні театральні постановки.
9. Види театрів та основні функції театального мистецтва

Тема 2.

ФЕЄРІЯ ТАНЦЮ, МАСОК ТА РИТУАЛЬНОГО ЛИЦЕДІЙСТВА В ТРАДИЦІЙНОМУ ТЕАТРІ ІНДІЇ, КИТАЮ ТА ЯПОНІЇ

Лекція – 4 год

Семінарське заняття – 2 год

Питання для вивчення:

1. Значення ритуалів і міфології у формуванні традиційного театру цих культур.
2. Вплив конфуціанських, буддистських та індуїстських філософських традицій на театральні вистави.
3. Специфіка театрального простору у традиційному театрі: особливості сцени, розміщення глядачів, сценографічне оформлення.
4. Символічне значення гриму, масок та костюмів у китайській опері, японському Но та Кабукі, індійському Катхакалі.
5. Взаємодія актора та глядача у традиційних театральних системах Сходу.
6. Роль жестів, поз та міміки як засобів комунікації та передавання емоцій у східних театральних традиціях.
7. Особливості музичного супроводу в традиційних театральних формах Китаю, Японії та Індії.
8. Використання міфологічних сюжетів та історичних тем у традиційних театрах Сходу.
9. Еволюція традиційного театру та його адаптація до сучасних умов.
10. Вплив західного театру на східні традиції та спроби їхнього збереження.

Тема 3.

ВІД МІСТЕРІЙ ДІОНІСА ДО ШЕКСПІРІВСЬКИХ ПРИСТРАСТЕЙ: ТЕАТР АНТИЧНОСТІ, СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА ВІДРОДЖЕННЯ

Лекція – 6 год

Семінарське заняття – 3 год

Питання для вивчення:

1. Значення культу Діоніса у формуванні давньогрецького театру та його жанрової структури.
2. Особливості будови античного театру та їхній вплив на акустику, видимість та взаємодію актора з глядачем.
3. Визначальні риси давньогрецької трагедії та комедії та їхній філософсько-етичний зміст.
4. Структура античної драми, зокрема функція хору, прологу та епілогу у виставах Софокла, Евріпіда, Арістофана.
5. Театральні жанри середньовіччя та їхній зв'язок із релігійними традиціями: містерії, мораліте, літургійна драма.
6. Види постановок у середньовічному театрі та специфіка їхнього виконання у міському та церковному контекстах.
7. Формування світської драматургії у пізньому середньовіччі та її трансформація у театрі Відродження.
8. Визначальні риси театру Відродження, зокрема відродження античної драматургії та гуманістичних ідеалів.
9. Видатні драматурги епохи Відродження та їхні найвідоміші постановки: Шекспір, Лопе де Вега, Мольєр.
10. Вплив італійської комедії дель арте на розвиток європейського театру та формування професійної акторської гри.

Тема 4.

РОЗКІШ БАРОКО, РЕАЛІЗМ ПРОСВІТНИЦТВА ТА БУНТ АВАНГАРДУ: ТЕАТР НОВОГО ТА НОВІТНЬОГО ЧАСУ

Лекція – 6 год

Семінарське заняття – 3 год

Питання для вивчення:

1. Формування національних театральних традицій у Європі у XVII-XIX століттях.
2. Розвиток режисури як окремої театральної професії та її вплив на драматургію.
3. Виникнення романтичного, реалістичного та натуралістичного театру у XIX столітті та їхні основні естетичні засади.
4. Символістський театр як спроба звільнення театального мистецтва від натуралістичних обмежень.
5. Театр експресіонізму та сюрреалізму як засіб відображення внутрішнього світу людини.
6. Театр абсурду та його критика традиційних драматичних форм.
7. Епічний театр Брехта та його політична функція.
8. Розвиток сучасних театральних форм: перформанс, фізичний театр, постдраматичний театр.
9. Вплив соціально-політичних змін XX століття на театральні тенденції.
10. Взаємодія театру з кінематографом, мультимедіа та цифровими технологіями.

Тема 5.

СУЧАСНІ УКРАЇНСЬКІ ТЕАТРАЛЬНІ ПОСТАНОВКИ: ЕСТЕТИЧНА СПІВДІЯ ТА СОЦІАЛЬНІ РЕЗОНАНСИ

Лекція – 4 год

Семінарське заняття – 2 год

Питання для вивчення:

1. Сучасний український театр: історії формування труп та сучасні тенденції розвитку
2. Вплив історичних подій на тематику сучасних українських театральних вистав.
3. Деконструкція класичних творів у сучасних українських театрах.
4. Використання інтерактивних та мультимедійних елементів у новітніх постановках.
5. Роль незалежних театрів та театральних лабораторій у формуванні альтернативного сценічного дискурсу.
6. Особливості режисерського почерку сучасних українських театральних діячів.
7. Феномен «театр на війні» та його специфіка у контексті сучасної України.

Тема 6.

АКТОРСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ SOFT SKILLS: ТЕАТРАЛЬНІ ПРИЙОМИ НА СЦЕНІ Й ПОЗА СЦЕНОЮ

Лекція – 4 год

Семінарське заняття – 2 год

Питання для вивчення:

1. Вплив технік акторської гри на розвиток комунікативних навичок.
2. Роль імпровізації у розвитку креативного мислення та швидкості реакції.
3. Важливість невербальної комунікації у соціальній взаємодії.
4. Техніки володіння голосом та їхнє застосування у публічних виступах.
5. Акторські вправи як методи розвитку емоційного інтелекту.
6. Специфіка роботи над тілесною експресією та пластикою рухів.
7. Використання театральних технік у навчальному процесі та корпоративному середовищі.

8. Практика усвідомленої присутності як засіб контролю над увагою та концентрацією.
9. Стресостійкість і впевненість у собі як результат акторських тренувань.
10. Вплив театру на формування лідерських якостей.

Тема 7.

ЗУСТРІЧ-ПРАКТИКУМ З АКТОРОМ / АКТОРКОЮ «ТЕАТР ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ»

Лекція – 2 год

Семінарське заняття – 1 год

Питання для вивчення:

1. Особливості роботи сучасного актора та виклики, з якими він стикається у театральній сфері.
2. Специфіка підготовки до ролі та техніки акторської гри у різних жанрах.
3. Роль режисера у створенні вистави та взаємодія з акторами, сценографами та драматургами.
4. Театральний менеджмент: як функціонує сучасний театр з точки зору адміністрації та фінансування.
5. Вплив глядацького сприйняття на постановку та гра акторів у різних театральних просторах.
6. Процес створення вистави: від задуму до прем'єри, основні етапи та труднощі.
7. Робота актора у класичному та експериментальному театрах: відмінності підходів.
8. Використання технологій у сучасному театрі та їхній вплив на сприйняття глядачем.
9. Театр як форма соціального висловлювання: роль сучасних постановок у суспільному дискурсі.
10. Особливості репертуарної політики театру та тенденції сучасного сценічного мистецтва.

3.4. ЗМІСТ ЗАВДАНЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Тема	Завдання	Год.
1.	Тема 1. Мистецтво множини форм, або що ми знаємо про театр	1. Проаналізувати різні театральні жанри через призму синтетичної природи театального мистецтва (драма, опера, мюзикл, перформанс). <i>(аналітична таблиця)</i> . 2. Обміркуйте як сучасні технології змінюють синтетичну природу театру, зокрема візуальні ефекти, мультимедіа <i>(презентація (10-15 слайдів))</i> 3. Порівняйте театральну постановку з іншими видами мистецтва, наприклад, з кінематографом чи живописом <i>(есе, 3-5 сторінок)</i> .	10
2.	Тема 2. Феєрія танцю, масок та ритуального лицедійства в традиційному театрі Індії, Китаю та Японії	1. Проаналізуйте символічне значення гриму та масок у традиційному театрі Японії (Но, Кабукі). Форма виконання: Написати <i>коротке дослідження</i> (1000 слів) з прикладами конкретних театральних постановок. 2. Опишіть різні театральні традиції Індії та Китаю, порівнюючи їхні елементи: музика, костюми, роль жестів <i>(аналітичний звіт-</i>	20

		<i>презентація</i>) 3. Обміркуйте як релігійні та філософські концепції впливають на постановки в традиційному театрі цих культур (<i>есе</i>, 3-5 сторінок)	
3.	Тема 3. Від містерій Діоніса до шекспірівських пристрастей: театр античності, середньовіччя та Відродження	1. Проаналізуйте роль хору у давньогрецькому театрі, його функцію в драматургії та візуальному вираженні (<i>реферативна доповідь</i> на прикладі трагедій Софокла чи Евріпіда) 2. Обміркуйте види середньовічних театральних постановок та їхній зв'язок із релігійними темами (<i>презентація</i>) 3. Опишіть вплив Шекспіра на театр Відродження та його новаторські підходи в драматургії. Напишіть <i>аналітичну роботу</i> (1500 слів) на прикладі «Гамлета» або іншої вистави Шекспіра.	20
4.	Тема 4. Розкіш бароко, реалізм Просвітництва та бунт авангарду: театр Нового та новітнього часу	1. Проаналізуйте вплив романтизму на театральну драматургію через твори Гердера, Шіллера, Гете (<i>есе</i> (1500 слів) з порівняльним аналізом основних драматичних творів цього періоду). 2. Розкрийте еволюцію театральної режисури від епохи реалізму до модернізму (<i>презентація</i> (10 слайдів), де на прикладі театральних постановок показано еволюцію режисерських технік). 3. Зробіть огляд театрів абсурду та висвітліть їхній критичний погляд на традиційну драму (<i>реферат</i>)	20
5.	Тема 5. Сучасні українські театральні постановки: естетична співдія та соціальні резонанси	1. Проаналізуйте одну сучасну українську виставу, що висвітлює соціально-політичні теми. Напишіть <i>критичну рецензію</i> (1000 слів) на конкретну постановку. 2. Здійсніть дослідження тенденцій в театральному менеджменті в Україні: проблеми фінансування, розвиток театральних лабораторій (<i>аналітичний звіт</i>) 3. Оцініть вплив європейських та західних театральних тенденцій на українську сцену (<i>реферат</i> (1000 слів) про перехід українського театру до сучасних європейських стандартів).	30
6.	Тема 6. Акторська майстерність як один із soft skills: театральні прийоми на сцені й поза сценою	1. Виконайте вправи на розвиток імпровізації, аналізуючи роль акторських навичок у професійному житті. Зробіть <i>відеозапис виконання 3-5 імпровізаційних вправ</i> і підготуйте <i>рефлексію</i> (1000 слів). 2. Розробіть вправи для розвитку невербальної комунікації та застосування їх у реальних умовах (<i>презентація</i> (10 слайдів) з описом вправ, що допомагають розвитку невербальних комунікацій).	20

		3. Розкрийте як акторські навички впливають на стресостійкість та емоційну витривалість у роботі (есе (1000 слів) з аналізом акторських методів, що сприяють розвитку стресостійкості)	
7.	Тема 7. Зустріч-практикум з актором / акторкою «Театр із перших вуст»	1. Підготуйте <i>опитувальний для інтерв'ю</i> з актором або режисером театру, в якому будуть висвітлені питання творчого процесу та особливостей роботи в театрі. 2. Опишіть процес створення театральної постановки, від концепції до прем'єри. (есе-роздум (1500 слів)).	15
ПРИМІТКА: Здобувач освіти має право запропонувати, окрім заданих тем та завдань для самостійної роботи, свої, що складають актуальність та цікавість (оцінюється додатковим балом)			135

3.5. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

(за власним вибором студента)

1. Проаналізувати конкретну театральну постановку з точки зору її сценічної виразності, використання світла, звуку та сценографії (Написати аналітичну роботу, 1500 слів).
2. Дослідити природу театального перформансу як форми експериментального театру (Презентація, 10 слайдів).
3. Описати архітектуру та організацію давньогрецького театру та його роль у соціальному житті (Реферат, 1500 слів).
4. Проаналізувати символічні аспекти театральних костюмів та масок у грецькому та римському театрі (Есе, 1000 слів).
5. Проаналізувати творчість Шекспіра та його внесок у розвиток театральної драматургії епохи Відродження (Аналітична робота, 1500 слів).
6. Дослідити вплив модернізму на театральне мистецтво через творчість таких митців, як Ібсен, Стріндберг (Презентація, 10 слайдів).
7. Дослідити основні особливості театру Но, порівнявши його з іншими театральними традиціями Японії (Написати есе, 1000 слів).
8. Описати роль релігійних тем у розвитку середньовічного театру (моралітети, містерії) (Реферат, 1500 слів).
9. Проаналізувати структуру трагедії за Арістотелем та її застосування в класичних п'єсах (Написати есе, 1000 слів).
10. Дослідити, як філософські ідеї епохи Відродження та Просвітництва вплинули на розвиток театру Нового часу (Презентація, 10 слайдів).
11. Оцінити роль театру абсурду в контексті соціальних і культурних змін середини 20 століття (Аналітична робота, 1500 слів).
12. Проаналізувати роль театральних лабораторій та їхній вплив на формування нових театральних форм в Україні (Написати дослідницьку роботу, 1000 слів).
13. Дослідити, як театральне мистецтво стало важливим інструментом для формування національної ідентичності в Україні (Написати есе, 1500 слів).
14. Оцінити вплив театру на сучасне суспільство в контексті соціальних змін (Презентація, 10 слайдів).
15. Проаналізувати, як театральне мистецтво взаємодіє з новими медіа та цифровими технологіями (Реферат, 1500 слів).
16. Дослідити психофізичні техніки акторської майстерності (за допомогою методу Мейєрхольда) (Письмова робота, 1000 слів).

17. Дослідити, як театральне мистецтво використовує психологічні та соціологічні концепції у створенні персонажів та сюжетів (Презентація, 10 слайдів).
18. Оцінити роль театральної критики в історії театального мистецтва та її вплив на творчі процеси (Написати рецензію на театральну виставу).
19. Дослідити, як театр використовувався як інструмент протесту під час політичних криз (Написати дослідницьку роботу, 1500 слів).
20. Проаналізувати, як сучасні режисери адаптують класичні методи режисури до нових форм театру (Презентація, 10 слайдів).

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи лекційного навчання: *лекція-візуалізація* – використання мультимедійних презентацій, відеоматеріалів, графіків, схем та інфографіки для детального представлення історичних етапів театального мистецтва, аналізу театральних постановок та трендів у різних театральних школах; *проблемна лекція* – аналіз ключових питань театрознавства через обговорення актуальних тенденцій у сучасному театрі, таких як театр абсурду, соціальний театр або інтеграція нових медіа у сценічну практику, що стимулює студентів до пошуку рішень через дискусію; *лекція-бесіда* – інтерактивний формат лекції, де студенти активно залучаються до обговорення культурних та соціальних феноменів театру, таких як театральні традиції Сходу, роль театру у формуванні національної ідентичності, проблеми адаптації класичних постановок; *лекція-зустріч з актором/режисером/директором театру* – практичне знайомство студентів з діяльністю театральних професіоналів, обговорення специфіки театальної роботи, процесу підготовки вистави, режисерської концепції та організації театального простору.

Семінарські заняття: *семінар-дискусія* – аналіз основних аспектів театральних стилів та естетичних підходів через критичне обговорення великих театральних постановок і творів, таких як античний театр, середньовічна драма або театр ХХ століття; *семінар-діалог* – метод, що ґрунтується на конструктивному обміні думками, обговоренні та порівнянні традиційних театральних форм з інноваційними театральними підходами, таких як театр іммерсивного типу або театр, що поєднує нові медіа та класичні елементи; *дебати* – аналіз важливих театральних феноменів через зіставлення різних точок зору на актуальні питання театру, такі як соціальна роль театру в сучасному суспільстві або театральна критика як інструмент формування суспільної думки; *аналіз та обговорення театральних постановок* – аналіз конкретних вистав з акцентом на сценографію, режисерське бачення, акторську майстерність і технологічні інновації в театальному процесі. Студенти повинні представити аргументовані оцінки і пропозиції для покращення; *моделювання театральних ситуацій* – відтворення сценічних ситуацій з класичних чи сучасних п'єс для розробки режисерських ідей та акторських підходів, обговорення потенційних інтерпретацій.

Самостійна та дослідницька робота: *аналітичні конспекти наукових джерел* – вивчення та рефлексія на основі праць з театрознавства, зокрема дослідження основних театральних стилів, методів режисури, акторської майстерності та театальної теорії; *підготовка тематичних презентацій* – створення презентацій, що детально розкривають конкретні теми курсу, такі як театральні традиції різних народів, аналіз класичних та сучасних постановок, режисерські техніки; *написання есе* – аргументоване осмислення театральних феноменів, таких як вплив філософських ідей на розвиток театру, роль театру у формуванні національної культури; *рецензування театральних вистав* – критичний аналіз сучасних театральних постановок з точки зору театрознавчих концепцій та естетичних критеріїв.

Методи інтерактивного навчання під час лекцій та семінарів: *мозковий штурм* – колективний пошук рішень для проблемних питань, що стосуються сучасних театральних тенденцій, таких як інноваційні форми театального перформансу, використання нових технологій у театрі, аналіз трансформацій театральних форм у цифрову еру; *рольові ігри* – моделювання сценічних ситуацій, що передбачають виконання

ролей акторів та режисерів, з метою розробки методів комунікації між ними та вдосконалення постановок через імітацію реальних театральних практик; *SWOT-аналіз театральних підходів* – оцінка сильних і слабких сторін різних театральних концепцій, таких як театр абсурду, експериментальний театр, класичні та модерні театральні форми, з фокусом на переваги та недоліки їх застосування на сцені; *практичне відвідування театральної репетиції* – участь у процесі репетицій, спостереження за роботою актора та режисера, аналіз режисерських рішень та акторської інтерпретації; *обговорення театральної постановки з творцями вистави* – після перегляду театральної постановки студенти матимуть можливість задати питання безпосередньо акторам, режисерам та сценографам, дізнатися про процес створення вистави та обговорити їхні підходи до роботи.

5. СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Система контролю під час поточного оцінювання: експрес-опитування; індивідуальне опитування; фронтальне опитування; захист індивідуального науково-дослідного завдання ІНДЗ; презентація результатів виконання самостійної роботи; тестування; письмові роботи; есе, творча робота, проект, презентація.

Формою підсумкового контролю є екзамен. Засоби оцінювання: тести; реферати; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; усні відповіді.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

навчальних досягнень здобувачів освіти з курсу

Поточне оцінювання

При виконанні запропонованих завдань до кожної теми (згідно навчальної програми) здобувач освіти може отримати кількість балів за тему відповідно до їх розподілу:

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ здобувачі освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота							Іспит	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	40 балів	100 балів
5	10	5	10	10	10	10		
60 балів								

Максимум балів, які здобувач освіти може отримати за окремий вид роботи, зокрема тієї, що винесена на самостійне опрацювання – 12 балів, сума яких (за коефіцієнтом) переводиться у відповідний бал кожної теми, що в загалом у ході поточного контролю складе 60 балів:

11-12 балів

Завдання виконано вчасно, його зміст вичерпно і глибоко розкриває тему дослідження з театрознавства. Оформлення відповідає вимогам, розгляд теми перед аудиторією здійснюється за допомогою аргументованих висновків та інтеграції сучасних підходів. Студент має власну позицію з обговорюваних питань, здатен презентувати її, аргументуючи відповідно до наукових та морально-етичних норм, творчо підходить до виконання завдання.

9-10 балів

Завдання виконано вчасно, в його змісті детально розкривається тема з театрознавства. Оформлення відповідає вимогам, студент володіє матеріалом і здатен чітко представити його під час презентації, хоча можливо без глибокого аналізу в усіх аспектах теми.

7-8 балів

Завдання виконано вчасно, в його змісті розкривається основна частина теми з театрознавства, оформлення відповідає вимогам. Студент може доповісти про ключові моменти дослідження, але не здійснює глибокого аналізу або узагальнення матеріалу, не підводить чітких підсумків або висновків.

5-6 балів

Завдання виконано вчасно, але зміст є поверхневим, фрагментарно охоплює тему. Оформлення відповідає вимогам, але студент не проводить достатній аналіз джерел або теоретичних аспектів, не може узагальнити та систематизувати матеріал, має труднощі під час презентації дослідження.

3-4 бали

Завдання виконано вчасно, але матеріал є простим повторенням відомих джерел без аналітичної обробки. Студент на репродуктивному рівні відтворює матеріал з помилками і не здатен його грамотно презентувати перед аудиторією.

1-2 бали

Завдання виконано неповно, фрагментарно, часто з допомогою викладача. Практичні навички роботи майже не сформовані, більшість завдань не виконано, і студент не може навести аргументовану думку з обговорюваних питань морального богослов'я та біоетики.

Підсумковий контроль

Іспит проводиться в змішаній формі (усна відповідь + тестування):

Два теоретичних усних питання оцінюється по 12 балів максимум за кожне

Тестування здійснюється на платформі Moodle – 16 балів максимум

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за курс є сумарною в межах 100 балів, які складаються з 60 балів поточного контролю та 40 балів підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти, у системі формальної освіти) ЧНУ» https://drive.google.com/file/d/1O7Chn1UqlqjW_JjybxDr-syswxxHuGOn/view у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за

результатами неформальної та / або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

6. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Охарактеризуйте предметну сферу театрознавства. Чим відрізняється ця сфера від театральної критики?
2. Обміркуйте зв'язок театрознавства з іншими культурологічними сферами науки та різними царинами культури.
3. Витлумачте естетичну виразність театального мистецтва. В чому смисл соціокультурного контексту діяльності театру?
4. Перелічіть основні функції, котрі виконує театр. Як Ви розумієте розважальну та виховну функції театального мистецтва? Наведуть приклади.
5. Перелічіть основні функції, котрі виконує театр. Як Ви розумієте компенсаторну та соціалізуючу функції театального мистецтва? Наведуть приклади.
6. Перелічіть основні функції, котрі виконує театр. Як Ви розумієте ігрову та нормативну функції театального мистецтва? Наведуть приклади.
7. Дайте характеристику морфології театру. В чому визначальні особливості драматичного театру та театру тіней?
8. Дайте характеристику морфології театру. В чому визначальні особливості театру опери та театру пантоміми?
9. Дайте характеристику морфології театру. В чому визначальні особливості театру одного актора та лялькового театру?
10. Обміркуйте особливості зародження та діяльності театру в Індії. Що Ви знаєте про індійську класичну танцювальну драму?
11. Які основні етапи розвитку театру в Індії та які їхні ключові особливості? Як індійські театральні традиції вплинули на світове мистецтво?
12. Охарактеризуйте специфіку театральних традицій Китаю та Японії. Які важливі театральні форми виникли в цих країнах?
13. Охарактеризуйте міфологічні та філософські джерела виникнення театру в Стародавній Греції. Що Вам відомо про соціокультурний контекст зародження античного театру?
14. Проінтерпретуйте особливості давньогрецького театру. Що Вам відомо про його будову та головних дійових осіб?
15. Проінтерпретуйте особливості давньогрецького театру. Що Вам відомо про сценографію того часу (костюми, декорації)?
16. Проінтерпретуйте особливості давньогрецького театру. Що Вам відомо про драматургів того часу? Розкрийте особливості античної трагедії.
17. Як взаємодія театального мистецтва та релігії в Давній Греції вплинула на його розвиток?
18. Вкажіть які культурні та соціальні функції виконував театр у Давній Греції, і як вони відображали погляди на суспільство.
19. Розкрийте основні жанри давньогрецького театру. У чому полягають основні відмінності між трагедією та комедією в давньогрецькому театрі, і як ці жанри взаємодіяли між собою?
20. Вкажіть як роль хорів у давньогрецькому театрі сприяла розвитку театального мистецтва та зображенню людських емоцій
21. Поміркуйте як архітектурні особливості давньогрецьких театрів (наприклад, амфітеатри) відображали естетичні та соціальні вимоги того часу
22. Яким чином творчість Евріпіда змінює уявлення про героя в давньогрецькій трагедії порівняно з творчістю Есхіла та Софокла?
23. Проаналізуйте як розвиток театальної техніки в Давній Греції (маски, костюми, механізми) вплинув на створення образів та сценічну дію?

24. Розтлумачте роль трагедії в контексті етичних запитань і моральних дилем, що постають у п'єсах, написаних Софоклом, Есхілом та Евріпідом
25. Як театр Давньої Греції вплинув на розвиток театральних традицій в інших античних цивілізаціях, зокрема в Римі?
26. Продемонструйте як християнське ставлення до театру в ранньому Середньовіччі вплинуло на його розвиток і виживання?
27. Вкажіть яким чином народні обряди та фольклор стали основою для збереження театральних традицій у Середньовіччі?
28. Висвітліть як розвиток народно-плебейського театру та сатиричних вистав відображав соціальні процеси середньовічної Європи
29. У чому полягає значення вагантів та їхніх виступів для розвитку середньовічного театру та його взаємодії з церквою?
30. Поміркуйте як церковна реакція на театральні елементи змусила театр адаптуватися і змінити свою форму в рамках літургійної драми
31. Вкажіть, які нові театральні форми з'явилися в середньовіччі, і як вони підготували ґрунт для розвитку світського театру
32. Як містерії відображають внутрішню суперечливість середньовічного суспільства між релігійними уявленнями та народними віруваннями?
33. Обміркуйте яким чином мораліте сформували уявлення про моральність і гріх в середньовічному театрі, і як це вплинуло на соціальні норми
34. Вкажіть які особливості в драматургії та постановках середньовічних мораліте дозволяють розглядати їх як важливу форму навчання через театр
35. Продемонструйте як спроби створення світського театру в кінці середньовіччя відображали зміну в культурних і соціальних запитах того часу?
36. Обміркуйте суперечливості діяльності середньовічних театрів та його головні лінії (плебейську, церковну, бюргерську).
37. Розкрийте зміст та естетичну виразність середньовічних містерій. Що Ви знаєте про авторів таких творів?
38. Розкажіть як ренесансні театральні традиції в Італії відрізнялися від театру в інших європейських країнах цього періоду
39. Які культурні та соціальні фактори сприяли розвитку театру в Іспанії в період Ренесансу?
40. Обґрунтуйте як англійський театр Ренесансу відображав політичні та суспільні процеси, що відбувалися в країні?
41. Яким чином ренесансний театр в Італії заклав основи для майбутнього театального розвитку в Європі?
42. Охарактеризуйте взаємодію класицизму в театрі Нового часу з античною традицією. Які нові театральні канони були сформульовані в цей період?
43. У чому полягає специфіка театального мистецтва в період Просвітництва і як воно взаємодіяло з філософськими та науковими ідеями того часу?
44. Вкажіть як класицизм вплинув на розвиток драматургії та театральних форм в Італії та Франції
45. Продемонструйте особливості театальної практики в Іспанії в епоху Ренесансу. Що визначало її унікальність в європейському контексті?
46. Як англійська трагедія та комедія Ренесансу (зокрема, через творчість Шекспіра) вплинули на розвиток європейського театру?
47. Як естетичні та ідеологічні зміни в театральному мистецтві під час Просвітництва сприяли появі нових театральних жанрів і форм?
48. Висвітліть основні етапи творчості В. Шекспіра. Дайте характеристику двом його творам на вибір.
49. Обґрунтуйте світоглядні та естетичні риси театру класицизму.

50. Розкрийте характерні особливості трагедії в театральному мистецтві класицизму. Проілюструйте відповідь прикладами з діяльності конкретних авторів та театральних труп того часу.
51. Розкрийте характерні особливості комедії в театральному мистецтві класицизму. Проілюструйте відповідь прикладами з діяльності конкретних авторів та театральних труп того часу.
52. Обґрунтуйте світоглядні та естетичні риси театру доби Просвітництва. Що Вам відомо про діяльність Вольтера?
53. Які ключові зміни в театрі відбулися в XIX столітті в Україні та Європі? Які етапи театральної еволюції цього періоду є найбільш важливими?
54. Продемонструйте шлях як театр впливає на формування національної ідентичності. Наведіть приклади з українського та європейського театру.
55. Розкрийте прикладами суть питання про те як театр сприяє розвитку громадянської свідомості та політичної активності
56. Як театр відображає соціальні конфлікти і кризи? Наведіть приклади із класичних та сучасних постановок.
57. Які методи використовує театр для створення образів героїв у виставі? Як ці методи змінювались протягом історії театру?
58. Охарактеризуйте взаємодію театру з іншими видами мистецтва (живопис, музика, танець). Як це впливає на естетику театального мистецтва?
59. Перелічіть техніки та інструменти, що використовуються в сучасних театральних постановках для створення емоційного ефекту на глядача
60. Що таке театр абсурду? Як ця форма театру відображала особливості світогляду XX століття?
61. Вкажіть яким чином театральні стилі можуть взаємодіяти між собою. Наведіть приклади поєднання різних театральних традицій.
62. Як театральні вистави можуть впливати на суспільні процеси, зокрема на політику, культуру та мораль?
63. Як соціокультурний контекст формує театр? Наведіть приклади зі світу театру в умовах сучасних змін.
64. Охарактеризуйте взаємодію театру з літературою та філософією. Як ці дисципліни взаємно збагачують одна одну?
65. Як використовуються новітні технології в театральному мистецтві? Наведіть приклади впровадження новітніх інструментів у театральні постановки.
66. Як українські театри реагували на соціальні та політичні зміни в період після незалежності? Наведіть приклади таких реакцій.
67. Охарактеризуйте специфіку українського театального мистецтва. Що Вам відомо про діяльність Леся Курбаса та його режисерські новації?
68. Дайте характеристику мережі театрів в Україні та обміркуйте специфіку її формування.
69. Поміркуйте як змінилася роль театального мистецтва у культурному житті України за останні 5 років. В чому Ви вбачаєте причини таких змін?
70. Яке значення акторської майстерності у формуванні soft skills?

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Український театр XX століття. Антологія вистав / [Баканурський А. Г. та ін.] ; за заг. ред. д-ра мистецтвознав. М. Гринишиної; Нац. акад. мистец. України, Ін-т пробл. сучас. мистец. К.: Фенікс, 2012. 942, [17] с.
2. Горохолінська І. Колізії світоглядної ідентичності українців в оптиці нових вистав театру в Чернівцях. *Актуальні проблеми сучасної культури : дискурс ідентичності в умовах війни* : Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції 16-17 травня 2023 року. Хмельницький, 2023. С.22-26.

3. Горохолінська І. Рефлексія війни та її передумов у театральному мистецтві (на прикладі постановки «Біла пошесть»). *Молодіжна наука заради миру та розвитку* : зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (8-10 листопада 2023 року, м. Чернівці). Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. С. 192-194.
4. Горохолінська І. Видовищні (ігрові) мистецтва: аспекти інновацій цифрової доби. *Феномен культури у гуманітарному дискурсі*: монографія / за заг. наук. ред. проф., член-кор. НАПН України Балуха В.О. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. С. 235-246.
5. Гринишина М. О. Театральна культура рубежу XIX-XX століть. Реалізм. Дискурс : [монографія] / Марина Гринишина; Нац. акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. Київ: Фенікс, 2013. 341 с.
6. Театрознавство: метод: реком. / уклад. Скрипник Є.М. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. 81 с.
7. Український театр ХХ століття: Антологія вистав / За заг. ред. М. Гринишиної; Ін-т проблем сучасн. мист-ва НАМ України. К.: Фенікс, 2012. 944 с.
8. Клековкін Олександр. Театр при століку. Методологія театрознавства: Подорожній щоденник [Текст] / Олександр Клековкін; Ін-т проблем сучасн. мистец. НАМ України. К. : Фенікс, 2013. 432 с.
9. Клековкін О. Ю. Історіографія театру: Напрями. Школи. Методи. Постаті: Навчальний посібник / Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. К.: АртЕк, 2017. 336 с.
10. Клековкін О. THEATRICA : Лексикон / Олександр Клековкін ; Ін-т проблем сучас. мистецтва НАМ України. К. : Фенікс, 2012. 800 с.
11. Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього / Н. М. Корнієнко. К. : Факт, 1998. 469 с.
12. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ ст. : колект. моногр. / редкол.: В. Сидоренко, І. Безгін, Г. Веселовська [та ін.]; Акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. Київ: Інтертехнологія, 2006. 1052 с.
13. Театр: історія, теорія, практика: Збірник статей. Львів, 2013. 674 с.
14. Wilson Edwin. Living Theatre: A History of Theatre. W. W. Norton & Company; Seventh Edition, 2017. 679 p.
15. Pizzato Mark. Mapping Global Theatre Histories. Palgrave Macmillan, 2019. 332 p.
16. Henke Robert. A Cultural History of Theatre in the Early Modern Age. Methuen Drama, 2019. 280 p.
17. Franceschina John. Ritual to Realism: Collected Lectures and Fragments of Theatre History. BearManor Media, 2020. 542 p.
18. Leach R. Theatre Studies: The Basics. Routledge. 2013. 224 p.
19. M. L. Varadpande. History of Indian Theatre (Early History). Abhinav Publication, 1987. 284 p.
20. Allen J. A history of the theatre in Europe. London Totowa, N.J. : Heinemann Educational Books ; Barnes & Noble Books, 1983. 314 p.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets_koho-natsionalnoho-universytetu.pdf ;
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi_at-

[2023plusdodatky-31102023.pdf](#)